

BARNRÄTTSBYRÅN.

Olika hjälp till olika ungdomar? Barnrättsbyråns erfarenheter av hur myndigheter tar hand om våra mest utsatta.

Barnrättsdagarna 14 april 2015, Örebro
Elin Wernquist & Ida Hellrup

”men du är ju vuxen nu!”

”jag har fått återfall så får ingen hjälp från soc nu”

”tyvärr har vi inga insatser mot ensamhet”

Barnrättsbyråns rapport 2017-2018
 En svensk pilotverksamhet ur
 juridiskt och
 socialt perspektiv

BYRÅN.

Stockholms

Vad är Barnrättsbyrån?

- Sveriges nyaste barnrättsorganisation! Drivit verksamhet sen 2011.
- Erbjuder enskilda barn och unga socialt/juridiskt råd, stöd och praktisk hjälp i rättighetsfrågor.
- Påverkan - ungarnas erfarenheter till makthavares bord.
- Arbetat på 160+ barn/ungdomars uppdrag.

Olika hjälp till olika ungdomar? Barnrättsbyråns erfarenheter av hur myndigheter tar hand om våra mest utsatta.

- Våra fantastiska åtta ungar!
- Diskrimineringsgrunder
- Ungarnas bakgrund och situation nu, vilka rättigheter ville de få tillgodosedda? Vad krävdes för att få hjälpen?
- Vad ser vi? Våra reflektioner.

Diskrimineringsgrunder

- Barnkonventionen: barns, föräldrars/vårdnadshavares ras, hudfärg, kön, språk, religion, politiska eller annan åskådning, nationella, etniska eller sociala ursprung, egendom, handikapp, börd eller ställning i övrigt.
- Diskrimineringslagen: kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Våra ungar

Extremt utsatt grupp, torftiga nätverk, ensamma. Alla har en bakgrund med våld och övergrepp och de flesta i praktiken övergivna av sina föräldrar.

5 av 8 har varit kort tid i Sverige och alla har levt i hemlöshet.

- Billy, 19 år
- Rikard, 18 år
- Cherry, 17 år
- Hakim, 16 år
- Fatima, 18 år
- Regina, 20 år
- Ismet, 14 år och Trinny, 16

	Historik och situation	Hjälp m vilka rättigheter?	Första respons	Vad krävdes?	Resultatet
Billy, 19	I Sverige 4 år, från afrikanskt land. åld hemma, övergiven av förälder som är hemlös. Nu hemlös, sovit på soffor, tåg etc. Kämpar m skolan, mentalt nedbruten. Aktuell FST.	Boende och stöd	Avslag, argumenation hemvist	Flertalet anmälningar, argumentation för att få till möte i två månader, möte med chef, skrivelse till nämnd, konsult. IVO, överklagan, dagliga mejl och samtal.	Skyddat boende, långsiktig planering, behandling.
Rikard, 18	Historiskt våld i familjen, en hemlighet tills nu. Pappa valt bort honom, bor hos släktingar. Ekonomiskt privilegierad. Sovit på tunnelbanan, gym. Ingen tidigare kontakt m soc.	Boende och stöd	Utredning öppnades, placerad av socjour, nätverksmöte, behandling familj	Anmälan och några påtryckningar för att poängtera utsatthet.	Tillfälligt stödboende, soc hänvisar till släkt. Behandling
Cherry, 17	Placerad periodvis sen 12 år. Våld och övergrepp i familjen. Kämpar m sina trauman, använder droger och gatuhemlös. Sover hos killar och gatan. Äter på soppköp.	Boende, stöd och behandling trauma	Avslag	Flertalet anmälningar, möten, chef, nämnd, anmälan IVO. Dagliga mejl och samtal. Betala en natt på vandrarhem.	Bristfällig planering, öppenvård som inte funkar, fortsatt missbruk och utsatthet
Hakim, 16	I Sverige 4 år, afrikansk land. Utslängd hemifrån, ensamstående pappa, där där han varit våldsutsatt. Sovit på tunnelbanan, garage, kompisar. Ingen kontakt m soc.	Boende och stöd	Placerad av socjour. Argumentation om hemvist	Bevisa hemvist (där bördan läggs på barnet), chef, fortsatt argumentation stödboende och ansökan.	Stödboende, fungerande skola
Fatima, 18	I Sverige 4 år från afrikanskt land. Utsatt för våld hemma, övergiven av mamma. Torftigt nätverk. Placerad hotell i 8+ månader, ensam och visste inte vad som skulle hända. Aktuell FST.	Boende och stöd	Ett möte	Följa upp och trycka på för att få till möten.	Egen lägenhet. Ensam. Fungerande skola.
Regina, 20	Från afrikansk land, övergiven/utslängd av mamma. Utsatt för våld/övergrepp och exploatering. Hemlös, bor hos män för tak över huvudet. Droger och prostitution. Aktuell FST.	Boende, stöd och behandling	Pengar till vandrarhem	Utdragna påtryckningar och koordinering för att få till samverkan m andra enheter (socpsykiatrin)	Stödboende med långsiktig planering, behandling.
Ismet, 14	I Sverige i 4 år från afrikanskt land. Bor med ensamstående mamma. Hemlösa, placerad på hotell i 9 månader, tre personer i litet rum.	Boende och stöd till mamma	Ingen utredning öppnades	Anmälningar, mejl och samtal varje vecka. Starka påtryckningar, m IVOs hjälp, för att få BoF och FST att samverka. Vill inte träffa varandra.	Utredning öppnades, avslutad utan instaser.
Trinny, 16	Barnen stressade och otrygga. Får förlängt en vecka i taget. Barnen tror att de ska ställas på gatan varje tisdag. Aktuella FST.	Boende och stöd till mamma	Ingen tidigare samverkan BoF och FST.		Kvar på hotell, nu över 1 år.

Vad ser vi?

- Att en ungdom presenterar sig för en myndigheter räcker inte för att få sina basala behov och rättigheter tillgodosedda.
- De som fått sämst hjälp har varit aktuella inom försörjningsstöd och där det funnits 0 samverkan med andra enheter (BoF, socialpsykiatri, missbruk).
- Socialjouren spelar avgörande roll.
- Höga krav på ungdomar - motprestation, förmåga att uttrycka sina behov, bevisa utsatthet, bevisa sin hemvist.
- Barnrättsbyråns roll? Intensiva insatser som ibland ger resultat.

	Historik och situation	Hjälp m vilka rättigheter?	Första respons	Vad krävdes?	Resultatet
Billy, 19	I Sverige 4 år, från afrikanskt land. åld hemma, övergiven av förälder som är hemlös. Nu hemlös, sovit på soffor, tåg etc. Kämpar m skolan, mentalt nedbruten. Aktuell FST.	Boende och stöd	Avslag, argumenation hemvist	Flertalet anmälningar, argumentation för att få till möte i två månader, möte med chef, skrivelse till nämnd, konsult. IVO, överklagan, dagliga mejl och samtal.	Skyddat boende, långsiktig planering, behandling.
Rikard, 18	Historiskt våld i familjen, en hemlighet tills nu. Pappa valt bort honom, bor hos släktingar. Ekonomiskt privilegierad. Sovit på tunnelbanan, gym. Ingen tidigare kontakt m soc.	Boende och stöd	Utredning öppnades, placerad av socjour, nätverksmöte, behandling familj	Anmälan och några påtryckningar för att poängtera utsatthet.	Tillfälligt stödboende, soc hänvisar till släkt. Behandling
Cherry, 17	Placerad periodvis sen 12 år. Våld och övergrepp i familjen. Kämpar m sina trauman, använder droger och gatuhemlös. Sover hos killar och gatan. Äter på soppköp.	Boende, stöd och behandling trauma	Avslag	Flertalet anmälningar, möten, chef, nämnd, anmälan IVO. Dagliga mejl och samtal. Betala en natt på vandrarhem.	Bristfällig planering, öppenvård som inte funkar, fortsatt missbruk och utsatthet
Hakim, 16	I Sverige 4 år, afrikansk land. Utslängd hemifrån, ensamstående pappa, där där han varit våldsutsatt. Sovit på tunnelbanan, garage, kompisar. Ingen kontakt m soc.	Boende och stöd	Placerad av socjour. Argumentation om hemvist	Bevisa hemvist (där bördan läggs på barnet), chef, fortsatt argumentation stödboende och ansökan.	Stödboende, fungerande skola
Fatima, 18	I Sverige 4 år från afrikanskt land. Utsatt för våld hemma, övergiven av mamma. Torftigt nätverk. Placerad hotell i 8+ månader, ensam och visste inte vad som skulle hända. Aktuell FST.	Boende och stöd	Ett möte	Följa upp och trycka på för att få till möten.	Egen lägenhet. Ensam. Fungerande skola.
Regina, 20	Från afrikansk land, övergiven/utslängd av mamma. Utsatt för våld/övergrepp och exploatering. Hemlös, bor hos män för tak över huvudet. Droger och prostitution. Aktuell FST.	Boende, stöd och behandling	Pengar till vandrarhem	Utdragna påtryckningar och koordinering för att få till samverkan m andra enheter (socpsykiatrin)	Stödboende med långsiktig planering, behandling.
Ismet, 14	I Sverige i 4 år från afrikanskt land. Bor med ensamstående mamma. Hemlösa, placerad på hotell i 9 månader, tre personer i litet rum.	Boende och stöd till mamma	Ingen utredning öppnades	Anmälningar, mejl och samtal varje vecka. Starka påtryckningar, m IVOs hjälp, för att få BoF och FST att samverka. Vill inte träffa varandra.	Utredning öppnades, avslutad utan instaser.
Trinny, 16	Barnen stressade och otrygga. Får förlängt en vecka i taget. Barnen tror att de ska ställas på gatan varje tisdag. Aktuella FST.	Boende och stöd till mamma	Ingen tidigare samverkan BoF och FST.		Kvar på hotell, nu över 1 år.

Kan det vara diskriminering?

- Endast nätverksmöte och familjebehandling i ett fall där det fanns en etablerad och resursstark familj i form av ekonomi/social ställning (*föräldrarnas sociala ursprung och ställning*).
- Bara ungdomar och familjer med utländsk härkomst har placerats på hotell under långa perioder (*socialt ursprung, etnicitet*).
- Föräldrars närvaro och förmåga spelar roll (*föräldrars börd/ställning*).
- Ju gulligare och tacksammare ungar - bättre hjälp.
- 18-årsdagens betydelse, insatsernas begränsningar

När har det funkat bra?

- När ungdomen kommer bort från FST eller mottagningsenheter till specialiserad enhet (ex, BoF, relationsvård, socialpsykiatri) då blir de bättre sedda utifrån sin utsatthet.
- När ungdomen känner sig omtyckt och trodd på.
- När socialarbetare får förutsättningar att skapa goda relationer och sätta in rätt hjälp.
- Det hjälper med ett kompetent nätverk som vi vuxna yrkesverksamma kan identifiera oss med.

BARNRÄTTSBYRÅN.

Elin Wernquist and Ida Hellrup

elin@barnrattsbyran.se ida@barnrattsbyran.se

www.barnrattsbyran.se